

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Yaşam kalitesi açısından 81 il arasında 79. sırada bulunan, halkın yarısından fazlasının işsiz olarak tespit edildiği sosyo-ekonomik düzeyin en düşük olduğu 16 ilden biri olan Ağrı'da sağlık sorununda da ciddi bir karmaşa ve kaos söz konusudur. Hastanelerin gerek fiziki gerekse de kapasite sorunları, başta hekim olmak üzere sağlık personeli alanında yaşanan yetersizlikler had safhaya varmış durumdadır. Ağrı'da yaşanan sağlık sorunlarını kendi bütünlüğü içerisinde araştırılması ve çözüm bulunması gerekmektedir. Bu haseple Meclis'in bir araştırma komisyonu kurarak duruma müdahale etmesi büyük bir zaruriyet arz etmektedir.

Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince meclis araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Berdan ÖZTÜRK
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Sağlık hakkı, ülke sınırları içerisinde yaşayan bütün yurttaşların hiçbir ayırma tabi tutulmaksızın beden ve ruh sağlığı yerinde bir şekilde hayat sürebilmeleri hakkıdır. Yani tüm vatandaşların, sağlık hizmetlerinden eşit ve parasız olarak yararlanması; fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan sağlıklı bir hayat sürme hakkıdır sağlık hakkı. Bu haklar insanın doğası gereği en doğal ve temel haklarıdır. Sağlık hakkı; uluslararası hukuk belgelerince ve birçok devletin anayasasınca güvence altındadır.

TC Anayasa'sının 56. maddesinde bu hak "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir." diye tanımlanmıştır.

Güvence altına alınan ve temel bir insan hakkı olan sağlık hakkının kullanımında Ağrı payına düşeni alma konusunda oldukça eşitsiz bir yerde durmakta ve sağlık göstergeleri açısından Türkiye ortalamasının çok altında kalmış durumdadır.

Sağlık alanında birçok sıkıntının olduğu Ağrı'da önlemlerin alınmamasından dolayı sorunlar ağırlaşarak büyümeye devam ediyor.

Eksiklikler yüzünden hastaların Erzurum'a sevk edilmesine tepki gösteren Ağrılılar, *"Biz insan değil miyiz? Erzurum'da yaşayanlar insan da Ağrı'dakiler nedir?"* diyerek haklı bir isyanda bulunmaktadırlar.

Ağrı 547.210 kişilik nüfusa sahiptir. TÜİK verilerine göre 2015 yılında toplam doğurganlık hızının en yüksek olduğu iller arasında 15.750 doğumla -%2.88 artışla- Türkiye'de üçüncü sıradadır. Yüksek doğurganlık oranlarına mukabil olarak bebek ölüm oranlarında da 2013 yılı verilerine göre Kilis, Batman, Gaziantep ve Van'dan sonra binde 16,8 ortalamayla beşinci sıradadır.

Ağrı'daki sağlık sorunu hastanelerde ısıtma sisteminin çalışmaması, sedye ve tekerlekli sandalyenin bulunmaması, ildeki ölüm nedenlerinin başında dolaşım hastalıkları gelmesine karşın anjiyo ve adli tıp ünitelerinin bulunmayışı büyük bir sorun oluşturmaktadır.

Doktor sayısının azlığı, sağlık teçhizatının yetersizliği, doktorların görevde bulunma süresinin kısıtlılığı/ sağlık görevlisi göçü, kira yoluyla edinilmiş binalarda hizmet verilmesi ve uygulanan bölge sistemi dolayısıyla yaşanan aksaklıkların Ağrı'da sağlık alanında yaşanan başlıca sorunlar olduğunu göstermektedir. Ağrı'ya 2016 yılı içerisinde gelen sağlık personeli 3, giden personel sayısı 61'dir.

Hal böyleyken kadın doğum ve çocuk hastalıkları hastanelerinde yatak ve personel sayısı oldukça yetersiz kalmaktadır. Yıllık ortalama 16 bin yeni doğanın dünyaya geldiği bir ilde koruyucu sağlık hizmetlerinin yetersizliğinden dolayı ilimizde anne ve bebek ölüm oranı ülke ortalamasının iki katına çıkmış durumdadır. 2011 yılında anne ölümleri 100 binde 13, bebek ölümleri ise binde 17 olarak gerçekleşmiştir.

Sözüne edilen ölümlerin altında yatan en önemli sebep Ağrı Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi'nin ihtiyaca cevap vermemesidir. Hastane Ağrı için küçük ve oldukça yetersizdir. Hasta çocuklar ve refakatçiler yer sorunu yaşamaktadırlar. Doktor sayısının yetersiz olmasından kaynaklı hastalar sıra bulmakta güçlük çekmekte hatta birçok hasta tedavi olmadan evine geri dönmek zorunda kalmaktadırlar.

Ağrı'da günlük olarak 3 emay hastası hastanelere gelmekte ve Anjiyo ünitesi olmadığı için 200 km ötedeki Erzurum'a sevk edilmesinden kaynaklı olarak bu hastalardan biri kaybedilmektedir.

Beş bebeğin aynı yatakta yatırılmasından dolayı bulaşıcı hastalıkların mobilizasyonun artması da yeni sorunların doğmasına neden olmaktadır. Buna refakatçilerin de aynı odada kalmasını eklediğimiz zaman durumun vahametini daha da arttırmaktadır. Meydanlarda, televizyonlarda "üç çocuk yapın" demekle olmuyor bu işler. Mevcut olana dahi çare olamayan hükümetin hamasete dayalı bir çocuk politikası gütmesi anlaşılır bir durum değildir. Bu haseple Meclis'in bir araştırma komisyonu kurarak duruma müdahale etmesi büyük bir zaruriyet arz etmektedir.

GEREKÇE

Serhat'ın en önemli kentlerinden biri olan Ağrı ilinde sağlık sorunları ciddi bir boyuta varmış durumdadır. Hastanelerin gerek fiziki gerekse de kapasite sorunları, başta hekim olmak üzere sağlık personeli alanında yaşanan yetersizlikler had safhaya varmış durumdadır.

İnsan sağlığını tehdit eden ciddi sorunlara rağmen yeni hastane binası yıllardır bitirilememiştir. Ağrı'da devam eden diğer sağlık yatırımları da halen bitirilememiştir. Bu durum ilimizde yaşayan yurttaşların sağlıklarının hiçe sayılması olarak değerlendirmektedir.

İlimizde sadece merkezde değil aynı zamanda ilimize bağlı ilçelerde hastane, hasta yatak sayısı ve uzman doktor sayısı oldukça yetersizdir. Bu nedenle hekimler hasta yoğunluğundan dolayı oldukça mustarıptır. Hekimlerin ve sağlık kuruluşlarının yetersizliği hem görev yapan sağlık mensuplarının görevlerini iyi bir biçimde yerine getirememesine hem de vatandaşın sağlık hizmetlerini yeterince iyi alamamasına sebebiyet vermektedir.

Hastanelerin gerek kapasite yetersizliği gerekse de sağlık personeli eksiliği yığılmalara neden olmaktadır. Yığılmayı önlemek için palyatif bir çözüm olan hastaların il merkezindeki hastanelere sevk edilmesi hasta ve hasta yakınlarını hem ekonomik açıdan hem de fiziki olarak oldukça zorlamaktadır. Bu nedenle devlet hastanelerinin kapasitelerinin artırılması ve eksikliklerin giderilmesinin yanı sıra acilen bir çocuk hastanesinin yapılması elzem bir hale gelmiştir.

Ağrı ilinde baş gösteren diğer sağlık sorunları şunlardır:

Sağlık çalışanlarının sayısı olması gerekenin yarısı kadardır. Tüm sağlık çalışanlarında çok ciddi eksiklikler söz konusudur. Sağlık Bakanlığı'nın 2015 yılında yayınladığı sağlık istatistikleri yıllığına göre Ağrı'da bulunan hastane sayısı 11 olarak gösterilmiş olmasına rağmen bu bilgi doğru bir bilgi değildir. Gerçekte toplam hastane sayısı 8'dir ve bunlardan biri de askeri hastanedir. Aynı yanlış bilgiler personel sayısı konusunda da rapora yansımış durumdadır. Söz konusu raporda uzaman doktor sayısı 224, pratisyen hekim sayısı 295 olarak verilmiştir. 635 hemşire, 217 ebe ve 681 diğer personel olarak verilen sayıların tamamı şişirme sayılardır. Ağrı'da hiçbir zaman bu kadar sağlık personeli çalışmamıştır. Ve hatta bugün bu sayılar belirtilenin yarısı kadardır.

Ağrı'da, Mart 2016 itibariyle 95 doktor görev yapmaktadır. Bu durumda 5729 kişiye 1 doktor düşmektedir. Oysa, Sağlık Bakanlığı Ağrı ili koşullarına göre Ağrı için ihtiyaç duyulan asgari rakamı 283 olarak tespit edilmiştir.

SES Ağrı Şubesi'nin verdiği bilgilere göre Ağrı merkezindeki hastanelerde personel azlığı sebebiyle bazı ameliyat odaları kapatılmış durumdadır. Aylık ortalama doğum sayısı yaklaşık 550 olan Ağrı Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'nin 24 saat hizmet sunması gerekirken doğumhanede nöbet tutabilen ebe sayısı sadece 6 ile sınırlıdır.

Taşlıçay Devlet Hastanesi'nde ise durum daha da vahim. Bu ilçede sadece 1 ebe görev yapabilmektedir.

Yatak doluluk oranı yüzde 100'lük bir oran bandında seyreden Patnos Devlet Hastanesi'nde ise hemşireler neredeyse hastaneden ayrılamaz duruma gelmişlerdir. Diyadin Devlet Hastanesi'nde ise hiç anestezi doktoru yok ve laboratuvar, röntgen ve diyaliz birimlerinde ciddi sıkıntılar söz konusudur.

Servislerde çalışan hemşireler personel sıkıntısından dolayı aylık çalışma saatlerinin çok üstünde çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Personel sıkıntısı; ebe, hemşire, tekniker, teknisyen, hekim fark etmeksizin bütün unvanlar için geçerlidir. Bu durum sağlık emekçilerinin olması gerekenin çok üstünde çalışmasıyla sonuçlanıyor. Ağrı genelinde emek veren sağlık emekçilerinin aylık çalışma ve fazla mesai verileri incelendiğinde mevcut durumun vahameti ortaya çıkacaktır.

Sağlık personeli sorununun hastaneler arası görevlendirmelerle idare edilmeye çalışılması bakanlığın büyük bir aczidir ve bunu şişirme rakamlarla giderme yerine ihtiyaç olan personel eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir.

Hastanelerdeki yoğunluklar her geçen gün artmaktadır. Hastalar, hastane koridorlarında oda oda gezerken her bir doktor günde 100'den fazla hastaya bakmak zorunda kalmaktadır. Çoğu hasta yaşanan yoğunluk nedeniyle yeterli ve kaliteli bir hizmet alamamaktan ciddi bir şekilde yakınmaktadır.

Özellikle kış aylarında hastalıkların artmasıyla mevcut hastanelerde hem yer, hem sıra bulmakta zorlanan hasta ve hasta yakınları kendi kaderlerine terk edilmektedirler.

Ağrı'ya gelen uzman hekimlerin mecburi hizmetlerini bitirir bitirmez ilden tayin isteyerek ayrılmaları ciddi boşluklara neden olmaktadır.

Ağrı'ya gelen uzman ve pratisyen hekimlerin istifa etmeleri de diğer önemli bir sorundur. Zaman zaman aynı branş hekimlerin istifa etmesi tedavi süreçlerini oldukça zora sokmaktadır. Farklı istifa sebepleri olmakla beraber sağlık çalışanlarına uygulanan şiddet, kıralların yüksek olması ve sosyal aktivitelerin eksikliği en çok öne çıkan sebepler olarak göze çarpmaktadır. İstifalardan sonra oluşan boşluklar il dışından ya da bölgeden geçici görevlendirmeyeyle doldurulmak istenmekte ancak bu boşluklar geçici görevlendirmeyeyle önlenebilecek bir sınırı aşmış durumdadır.

Ağrı'da resmi rakamlara göre 874 mülteci vatandaş yaşamaktadır. Bu insanlara yönelik bir koruyucu sağlık hizmeti politikası olmadığından 2015 yılında başta kızamık olmak üzere birçok bulaşıcı hastalık vakasında ciddi artışlar yaşanmıştır.

Ağrı halkı, sağlık bölgesi uygulaması nedeniyle ayakta tedavi dışındaki sağlık hizmetlerinin çoğu için Erzurum ve Van'a gitmek zorunda kalmaktadır. Halkın, ağır kış koşulları ile bilinen Ağrı'da kırsal alandan kentteki hizmetlere ve/veya Van ve Erzurum'a ulaşımını kolaylaştırıcı olanakların sağlanmasında sıkıntılar yaşanmaktadır.

Ağrı Kamu Hastaneler Birlięi internet sitesinde, ancak 2016 ortalarında tamamlanacağı bilgisi verilen, Ağrı Valisi tarafından Kasım 2015’de yüzde 65’inin tamamlandığı müjdelenen16 Suçatağı 300 Yataklı Devlet Hastanesi, 2011 yılında yapımına başlanmasına karşın hala tamamlanmamıştır.

Sağlık personellerinin Ağrı’da görev yapmak istememesi, görev yapanların da en fazla iki yıl görev yapması nedeniyle yaşanan sıkıntıların giderilmesi için, sağlık personelinin çalışma koşullarının ve Ağrı’daki yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik bir adım atılması gerekmektedir.

Sağlık hakkına erişim konusunda yaşanan bu eşitsizlikler yurttaşlarımızı her geçen gün daha da karamsarlığa itmektedir. Bu nedenle Ağrı’da başta önleyici sağlık hizmetleri olmak üzere yurttaşların sağlık hakkına erişimi konusunda devletin üzerine düşeni yapmadığını; sağlık hakkını özel sektöre devrederek sağlık hakkını paralı bir hizmet haline getirdiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Ağrı’da yaşanan sağlık sorunlarını kendi bütünlüğü içerisinde araştırılması ve çözüm bulunması gerekmektedir. Bu haseple Meclis’in bir araştırma komisyonu kurarak duruma müdahale etmesi büyük bir zaruriyet arz etmektedir.

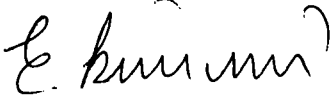
Filiz KERESTECIOĞLU DEMİR
HDP İstanbul Milletvekili

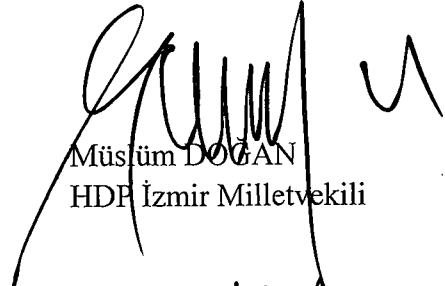
Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

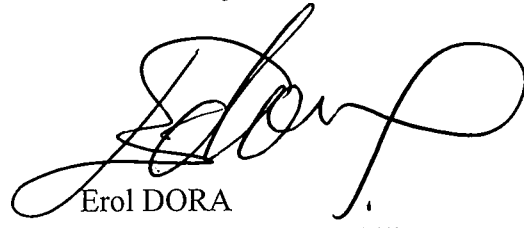
Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ayhan BİLGEN
HDP Kars Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

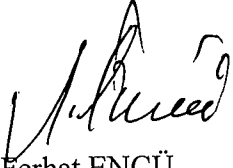
Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

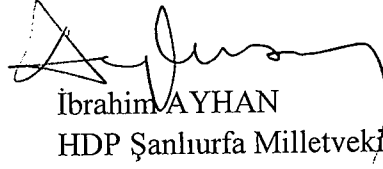
Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

Aycan IRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

Ferhat ENCÜ
HDP Şırnak Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

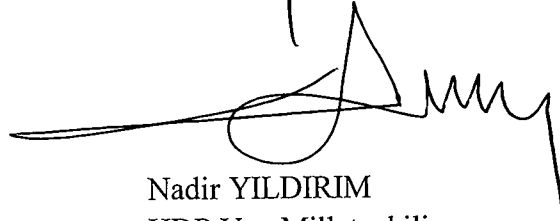
Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

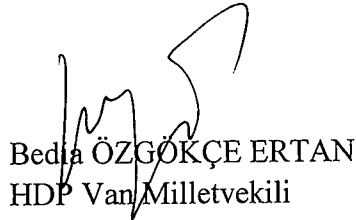
Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

Bedra ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili